

Управління культури і туризму
Черкаської облдержадміністрації
Обласна універсальна наукова бібліотека
імені Тараса Шевченка

Кращі сценарії бібліотек області

Вип. 13

Черкаси - 2009

Даний випуск "Кращі сценарії бібліотек області" містить матеріали бібліотек - учасниць обласного конкурсу "Книги моєї малої Батьківщини": Кам'янської, Жашківської, Христинівської ЦРБ.

Подані матеріали при творчому опрацюванні радимо використати в роботі бібліотек.

"Жарини, розкидані під ногами доли.."

Сценарій презентації книг Тетяни Шадріної
«Осінні ноти» та « Портрети жінки в інтер'єрі доли»

*Автор: А.В. Фатєєва,
завідувачка методичного відділу
Кам'янської ЦРБ*

ВЕДУЧА: Добрий день шановні читачі, шанувальники друкованого слова. Наша зустріч присвячена визначній події в літературному житті Черкащини. Вийшли в світ 2 книги, і сьогодні ми презентуємо народження нової письменниці, представивши на ваш розсуд її "дітей" - поетичну збірку "Осінні ноти" і книгу публіцистики "Портрет жінки в інтер'єрі доли". Відкрити нашу зустріч хочу словами автора - Шадріної Тетяни Олександрівни, які можуть слугувати епіграфом до її творчості: *"Як добре, що ми навчилися тримати удари життя, тримати світ до-вокола нас своїми ніжністю і любов'ю, своїми силою і терпінням, своєю мудрістю.. Тримати і самим триматися за тоненьку гілочку, назва якій **надія**".*

ВЕДУЧА: Без надії неможливо жити, працювати, творити. Іноді ми шукаємо чогось незвичайного, екзотичного десь далеко, не помічаючи дива поруч. І раптом, в один чудовий день приходить прозріння: дивосвіт тут, поруч з тобою. І цей дивосвіт-поезія.

Презентуючи першу книгу "Осінні ноти", збірку спогадів і чудових поезій, Тетяна Олександрівна розкривається, як ліричний поет - жінка з душею велета, поглядом художника, співчуттям матері, ніжністю люблячої жінки. В книзі вміщено 87 віршів, вони розташовані по розділах, які розкривають зміст поезій – "Одягаю коштовне намисто років", "Вересневі витинанки", "Я іду до тебе", "Правічне коло", "Две свечи".

ЧИТЕЦЬ 1:

Знову римую у зошит слова
Відчайдушно учора,
Сьогодні несміло.
Римами сповнена голова,
Гуде від напруги тіло.
...Сад осінній, приречений листя шум,
Між хмар промайнула зірка.
- Що це за жарти, що це за глум? -
запитують рими гірко.
- Де твоя легкість, де свіжий сонет,
Де розмаїття жанрів?
Тьохка пісню прощання пташиний дует,
Збираючись у мандри.
В далеких краях він продовжить життя,
Допоки я в пошуках рими.
В моєму азарті нема каяття,
Як в серці моєму - криги.

ВЕДУЧА: Поезія Тетяни Шадріної справді осіння - крізь рядки пробивається і життєвий досвід, і туга за минулим, й золоті барви натхнення.

ЧИТЕЦЬ 2:

Колись я прагнула
Крізь терни - до зірок
Тепер крізь терни я
Долаю шлях зворотний
З бажанням повторити неповторний
Шлях на землі...
Зробила перший крок..
Ні, не здалось мені,
Що знову я
У свій же слід ступаю
І ті ж дороги,
Що й раніш, долаю,
Не оминаю тих же помилок!

Ну, що ж, не страшно!
Вже я мудрість маю

ЧИТЕЦЬ 3:

Знов пада дощ
То тихо, а то дуже,
Полоще мерзлі ноги
В калюжах.
Зігрітися не може
Без грози.
Без пристрастей
Дівиці-блискавиці,
Її рудої і вогнистої краси!
Знов пада дощ...
Друг - вітер завиває.
До танцю у калюжах закликає!
Та блискавка ще бачить
Треті сни...
І їй немає діла до весни!
Вона чекає літа і тепла:
Тоді до справи візьметься й сама
Відрежесує дощовий балет.
Солісти в ньому - визнаний квартет:
Вона і дощ,
Грім й вітряниця,
А ще глядач - закоханий поет:
Долає він калюжі навпростець
Й не бачить геть, що навкруги твориться.

ВЕДУЧА: За словами поетеси поезія - це дотик душі. А скільки краси й чистоти в жіночій поезії, скільки духовної наснаги і ліричного оптимізму. Лише справжня жінка здатна керувати великою установою, писати плани й звіти, думати про домашні турботи і думкою летіти в фантастичний світ поезії.

*(Звучить пісня «Две свечи» у виконанні М.Бориса.
Слова Т.Шадріної, музика М.Бориса)*

ЧИТЕЦЬ 4:

Навіжений день
Судомить тіло!
Справи, ніби оси,
Налетіли!
Збираюсь в купу!
Я ж тепер стратег!
Їх можна за грузити у ковчег,
Їх можна роздивлятися у лупу,
Змести їх можна віником до купи...
Та я чомусь обрала інший шлях:
Дивлюсь, сидить синичка на гілках..
Хапаю зошита.
Мерщій пишу вірша...
Вона така тендітна і смішна,
Пір'їнки најжачились під вітром,
А оченята дивляться так хитро!
Шукаю гідний образ,
Порівняння,
Метафори кудись поділись зрання!
І раптом істина, немов би нагорода:
Синичку вже увінчила природа!

ВЕДУЧА: Кожен присутній в залі, слухаючі ці вірші, відчув ніжний дотик до душі. Настав час представити нашу гостю, авторку чудових книг - Тетяну Олександрівну Шадріну.

Тетяна Олександрівна - генеральний директор ТРК «Ільда-на». Закінчила факультет журналістики Львівського державного університету. Стаж роботи у ЗМІ понад 30 років. Шадріна публічна людина. Напрочуд гармонійно вона поєднує в собі набутий талант журналіста і природний талант чуйного, відповідального організатора та керівника. Її невичерпна енергія використовується для підзарядження творчого потенціалу колективу.

(виступ Т.О.Шадріної)

ВЕДУЧА: Кажуть, щоб зрозуміти митця, треба побувати в нього на батьківщині, зазирнути в його дитинство.

"Два села, Жаботин і Завадівка, ніби наречені, притулилися одне до одного ще в прадавні часи і лише вузьенька річечка Жаб'янка весільним рушником лежала поміж ними. Хто й коли обрав цей схований від стороннього ока у глибокому яру клапоть землі, хто й коли дав їм такі дивні назви, можливо і знає історія, спочиваючи на запилених полицях архівів. Можливо й знає вона імена перших поселенців... Пишалися тут, що Жаботин розрісся на місці справжнього древнього міста Радиваново". Згадки про малу батьківщину, як пісня, як освідчення в любові.

ЧИТЕЦЬ 5: Апофеоз любові
Скресне лід,
Лелека залишить
Над хатою слід.
Відцвіте калина,
Кетяг спалахне.
І мене в минуле знову позове!
Ще жива бабуся
Ще бравий дідусь...
Дивлюсь, затаївшись,
Злякати боюсь
Цей тендітний спомин!
Дзенькнуло відро,
Злетів промінчик
В прорізне вікно..
Ковзнув по іконах, заглянув на піч.
Засвітив лампаду,
Бо вже скоро ніч.
На столі вечерея,
Дід чита молитву..
Чути як здаля
Лине тиха пісня..
Знов пам'ять моя
Поверта той вечір
І ту срібну ніч,
І дитинства казку...

ВЕДУЧА: Завадівка, Жаботин, Косари, потім Черкаси. Змалку тяжіла до літератури, любила писати твори, на вечорах декламувала вірші. І ця пристрась з роками не зникла. В школі самотужки, без допомоги вчителів створила драматичний гурток і замахнулись на постановку п'єси за мотивами поеми Шевченка "Причинна". Сама була і режисером і акторкою і суфлером. Складала іспити до Київського театрального інституту на театрознавчий факультет... і забрала документи. Вчинила правильно, мама не змогла б тягнути на свою зарплату медсестри студентку столичного інституту.

Стонадцять думок і стонадцять турбот,
Але раптом в дорозі крутий поворот.

ВЕДУЧА: Крутий поворот доля здійснила, коли Тетяна ввійшла невісткою в сім'ю відомої людини, народного художника України Данила Нарбута. В спогадах впливає: "Для мене відкрився зовсім інший світ - нестандартний, непередбачуваний, неспокійний. Його богемний стиль, динамічність не давали часу на адаптацію і я не завжди комфортно почувала себе в ньому.."

Не просто писати про генія, але ця сторінка життя вагома й значима на терезах долі Тетяни Шадріної.

"Кожного дня в маленьку квартиру приходили гості. Кожного дня відкривалася "нова грань" Данила Георгійовича. Здавалося, що їм немає меж... Данило Нарбут в суспільному житті був бунтарем: таким, який не добирав слів - прямолінійним, безапеляційним, незручним. Антонімами цим якостям були працелюбність, фантастична витривалість, аналітичне мислення, художнє сприяння світу. Данило Георгійович ніколи не користувався авторитетом батька. Всього досягав сам. Його талант множився на фантастичну працьовитість, до цього плюсувалися енциклопедичні знання - і формула геніальності готова. ... Ескізи декорацій і костюмів, графіка, станковий живопис, ескібриси, ескізи малюнків для розпису посуду... все це та багато іншого окреслюють багатогранність таланту майстра пензля."

ВЕДУЧА: Народилась донька і в Данила Нарбута з'явилася ще одна грань таланту - люблячого, лагідного дідуся.

Доля, не запитуючи нашої згоди, веде нас по життю, як їй бачиться. Інколи лагідно стелить дорогу, інколи сипле під ноги гостре каміння. Доля... Вступила на факультет журналістики Львівського державного університету ім. І.Франка. Після університетських сесій починалися трудові будні. Газета "Будівельник" комбінату "Черкаспромбуд" - перше місце роботи на посаді кореспондента. Далі робота на радіо в Черкаському районі.

ВЕДУЧА: З доброю подругою Валентиною Федорівною Кузьменко створили у Черкасах клуб творчої інтелігенції «Сім муз». Сюди приходили всі бажаючі, тут звітували поети, художники, артисти, журналісти, архітектори виносили на обговорення нові проекти. Одним з перших членів клубу став Ігор Забудський - відомий поет, художник, редактор. Життя тривало... цікава громадська робота, цікаве професійне життя..., у вільний час Тетяна Олександрівна почала опановувати жанр рецензії. Її матеріали друкувалися в газетах "Черкаська правда", "Молодь Черкащини", "Серп і молот".

Згодом запросили на роботу інструктором відділу пропаганди і агітації Придніпровського РК КПУ м. Черкас. Поле діяльності була культура, спорт, побут, написання доповідей у частині ідеологічного забезпечення. Ця робота стала доброю школою. Такі риси як чіткість, організованість, пунктуальність, систематичність у роботі Тетяна Шадріна здобула саме там. Потім робота в газеті «Черкаси».

ВЕДУЧА: Перебудова .. Переворот в суспільному житті, в свідомості людей... Період безробіття змусив переосмислити багато речей. У середині 90-х в Черкаській області розпочався телевізійний бум, створювались телестудії та телекомпанії. Телеоб'єднання виникали раптово і так же раптово зникали. Виникла ідея створити свою телестудію. Була ідея, було бажання, професіоналізм та підтримка творчих і надійних людей. Одними із співзасновників став Олександр Вдовенко, головним редактором - дочка Леся, генеральним директором - Тетяна Олександрівна Шадріна. Назва телестудії – "Ільдана" - сукупність імен дітей засновників - Ілля і Дана, - якщо перевести на значення імен – "Богом дане та захищене Божою фортецею". Вже через рік "Ільдана" стала пред-

ставником телеканалу "Інтер" у Черкаській області.

Роки роботи, творчість, пошуки, злети і падіння... Прийшла популярність і визнання. 20 серпня 1999 року Президент України Леонід Кучма підписує Указ про присвоєння Тетяні Олександрівні Шадриній звання "Заслужений журналіст України". У 2007 році за значні заслуги перед Україною отримала Орден княгині Ольги, член спілки журналістів України.

ЧИТЕЦЬ 6:

Думки в голові,
Мов рядки несформовані,
Мов білі вірші
Нестрункі, неримовані...
Нуртують в мені,
Забираючи спокій!
Шукаючи вихід,
Формують неспокій.
Мов бджілка літаю
Від справи до справи:
Готую проекти, поезію, страви..
Стонадцять думок і стонадцять турбот!
Аж раптом в дорозі
Крутий поворот!

ВЕДУЧА: Дивовижна річ - пам'ять. Лише їй підвладна можливість миттєво переноситись через роки, віки, тримати і відтворювати у свідомості минулі враження, почуття, події, знання. Своїй пам'яті довірила Тетяна Олександрівна компас, який спрямовує її спогади і вибудовує їх в певній послідовності... образи сучасників та тих, хто залишив нас, доповнюють картину суспільства, моралі того чи іншого часу, поєднують покоління одним ланцюгом у обширах різних просторів. Життя цієї пам'яті - книга публіцистичних нарисів "**Портрети жінки в інтер'єрі долі**". І жінка в книзі - не тільки авторка, це зібраний образ тих, хто і колись і тепер страждають від емоційно-негативного наповнення життя, залежності від чоловіків, часто - тиранії дітей, щоденної боротьби за існування, прання та кухонь, проблем і капризів чле-

нів сім'ї, а ще - роботою з самодуром-начальником та систематичною недостатністю найбруднішого додатку до вище перерахованого - грошей.

ВЕДУЧА: В книзі зібрані образи людей близьких Тетяні Олександрівні не тільки по життю, але й тих, хто пройшов повз, але залишив назавжди розчерк пера на візерунках долі авторки.

"Малюю" портрети жінки в інтер'єрі власної долі. Інтер'єр не завжди затишний, але багатий на зустрічі, події, досягнення.." - пише Тетяна Олександрівна і "вимальовує" спогади про маму, Данила Нарбута, бабу Галю, Віру Павлівну та нарбутівські вечори. Постають особистості Івана Кіндратовича Лутака і Валентини Кузьменко, Тараса Рильського і Вадима Петровича Гетьмана, спогади про президентів України та голову обласної ради - Олександра Черевка. З теплотою і повагою написані сюжети про Світлану Журбу, Наталію Остапенко та Інну Губенко. Які цікаві розповіді про Поліну Василівну Корабліну, Лідію Терентіївну Негоду та Ольгу Павлівну Женевську. І на останнє - про своїх коханих, самих милих і рідних - про Лесю Нарбут - свою донечку та онучку - Данусю. Тетяна Олександрівна зауважує: "Взявшись до написання цих спогадів, понад усе я боялась бути нещирою, відкреслитися бодай від часточки своєї біографії, поглядів, помилок. Все це моє - пережите, вистраждане і мені не соромно за минуле.."

ВЕДУЧА: Читаючи про долі цих людей, викарбовується і образ самої письменниці - мудрої жінки, загартованої життєвими негараздами, і щасливої обраною дорогою та обдарованою зустрічами та спілкуванням з людьми, які пишуть нашу історію сьогодні. Про себе вона каже: "До категорії радісних оптимістів я себе не відношу. Скоріше навпаки: критична і самокритична, емоційна і нестримана".

Зустріч з новою книгою - це подія, зустріч з неординарною людиною, автором - це свято. До слова запрошується Тетяна Олександрівна Шадріна .

(Виступ автора)

ВЕДУЧА: Дякуємо за щире спілкування, за цікаві відповіді.

Прийміть, шановна Тетяна Олександрівна, від нас музичний дарунок.

(Звучить пісня у виконанні В.І.Волкова і А.П.Єфремцевої)

ВЕДУЧА: Своїми враженнями про книгу "Портрети жінки в інтер'єрі долі" поділіться наш давній читач, книголюб, шанований житель нашого міста Бабко Віктор Олександрович.

(Виступ читача)

ВЕДУЧА: Закінчити розповідь про ці чудові видання я хочу словами авторки: "Стежки, якими йдуть життям люди, мережать історію. Від цього вона багатовекторна і нагадує плетиво, де нитки то переплітаються, то розходяться, щоб ще колись, можливо, перетнутись знову. Написане мною мені теж нагадує: мереживо - кольорове, а не одноколірне. Бо таким є життя, і таким я його прагнула показати через долі моїх подорожніх".

До слова з привітанням запрошуються перші очільники міста і району

ВЕДУЧА: Звучить пісня на слова Тетяни Шадріної "Я іду до тебе" у виконанні Миколи Бориса.

(Звучить пісня)

ВЕДУЧА: До побачення, до нових зустрічей!

«У МОЄЇ ПІСНІ ДВА КРИЛА»

Презентація збірки. Мороз Ф.В. Поезії /
Фросина Василівна Мороз. – Жашків, 2008. – 118 с.

*Автор: Л. Войта,
головний методист
Жашківської ЦРБ*

Святково прибрана зала, на столі портрет Фросини Мороз, рушники вишиті її мамою, квіти, збірка поезій, цитати з її віршів. На фоні ліричної музики танцює дівчина...

Ведуча 1:

Ти мене на танець запросив,
Коли осінь барвами сміялась,
Спогадами стежку простелив.
У вербу зірниця упліталась.

Ти мене на танець запросив,
Запросив на танець і у юність.
Ласкою стежину простелив,
Пов'язав мотузкою байдужість.

Ти мене на танець запросив,
Догорала осені костриця.
Мрією стежину простелив,
Та не я пішла у танець, а сестриця.

Ведуча 2:

Доля... Яка вона? Мабуть, барвиста... розмаїта..., як веселка.
У кожного своя доля, у кожного вона має свої особисті барви.

Доля - то життя. А життя - це сходинки. Ось ти вгорі... ось -
внизу. Піднімаєшся знову по сходинках вгору.

Ведуча 1:

Так і в житті... Доля - це клавесин, де чергуються різні барви.
Клавіші білі та чорні.

Покарана святими та людьми,

Несу вантаж проклять своєї долі.
Мов полини, гірчать в селі дими,
Жовтіють стерні в скошеному полі.

Ведуча 2:

За що ж мене Ти, Боже, покарав?
За ту любов, що линула від серця?
У мене горя, людоньки, гора,
А радості у мене, лиш джерельце.

Прокляття це несу я крізь роки,
Цей Хрест, що долею дається.
Але підтримка дружньої руки
Мені, немов дарунок дістається.

І я вільніше дихаю грудьми,
І поглядом торкаюся тополі...
Покарана святими і людьми,
Несу вантаж проклять своєї долі.

Ведуча 1:

Прикута до ліжка, вона "ходить і бачить" більше за всіх. Не маючи своєї половинки у житті - вона кохає, як ніхто інший. Фросина Мороз - берегиня села Конело-Хутори, гордість Жашківщини, вірна дочка України, яка поетичним словом торкається всього світу, проникає в серця кожного з нас.

Як мене не стане на цім світі –
Я себе залишу у словах.
Може, хтось згадає світлі миті,
І вербу посадить в головах.

Як мене не стане на цім світі –
Я залишусь піснею в саду.
Ти, коханий, можеш порадіти:
Я до тебе спогадом прийду.

Ведуча 2:

У світ вийшла друга збірка поезій Фросини Мороз, яка нараховує більше 100 віршів. Як в першій збірці "Пригорнися, до-

ленько, до мене", з якою багато хто знайомий, кожен її вірш - це сплеск уяви, це спроба вкотре осмислити й висловити тему жіночої і материнської долі, тему самотності і дружби, тему вірності й душевної щедрості.

Ведуча 1:

В основі її поетичного бачення лежить глибока любов до рідного краю, яким вона мандрує подумки, шанування народних традицій і звичаїв, сповідування народної моралі, за якою люди мають вибудовувати свої суспільні та інтимні стосунки.

Земле моя калинова,
Діда і батька земля,
Мамина колискова,
Смуток душі журавля.

Земле моя барвінкова
Кинуте зерно в ріллю,
Земле пращурів чудова,
Усім серцем тебе я люблю.

Ведуча 2:

Здавалось, коли кожен день перемагаєш біль, то тупішає серце, а у Фросі воно відкрите для людей, наповнене щастям та любов'ю. Все це вона передає на папері. Кожен її вірш - це крик душі, відчай, радість, надія, любов та відданість. І хоч багатьом її поезія ще невідома, та Фрося вдячна долі, що на добрих і щедрих людей їй щастило.

Ведуча 1:

Повниться душа моя теплом,
Мов калина зацвітає в лузі.
І летять лелеки над селом,
Йдуть до мене мої друзі.

Від них я чую ласку, не прокляття.
Світає знову над селом
І відцвіта калина в лузі.
Наповнена душа моя теплом,

Коли зі мною вірні друзі.

Ведуча 2:

Дуже багато віршів у нашої поетеси про рідний край, село, родину. Деякі навіть покладені на музику композитором Володимиром Корсунським і часто звучать на українському радіо. Пропонуємо вам послухати одну з перших пісень «Батьківська хата», музика Володимира Корсунського, виконує фольклорний ансамбль будинку культури с. Соколівки.

(Звучить пісня)

Ведуча 1:

Пощастило Фросі на першу і єдину в її житті вчительку Бойко Лідію Гнатівну. Вона проводила уроки з Фросею вдома. Це були незвичайні уроки, адже вчителька вчила її не тільки читати і писати, але й полюбити це складне, а іноді навіть жорстоке життя, повірити в себе, в свої сили. Зуміла Ліда Гнатівна прищепити Фросі безмежну любов до України. І в своїх віршах Фросина переживає разом з Батьківщиною всю її біль: втрати Афгану, гіркоту Чорнобиля.

1 учень:

Нічка розлила гіркий напій,
Сірою стрічкою в'ється дорога.
Чорнобильський біль і мій, і твій –
Одна велика на всіх тривога.
Ніхто не знав, що йде біда,
Несе сльозу ще й втрати.
Б'є з джерела вода,
Але її не можна брати.

2 учень:

Пливе густий туман,
В журбі стоїть калина.
В піснях живе Афган
Та в вісточці від сина.
Уже й пройшли роки
І підросли дубочки,
Посивіли виски

У вас сини-синочки.
У спогадах війна
Ще довго буде жити.
А був лише обман,
Похилена вербина.
Пливе густий туман...

Ведуча 2:

Фросина Мороз любить землю, живе турботами своїх односельчан. Ви знаєте, що сліпий іноді бачить більше ніж зрячий, а от Фрося відчуває більше своїми хворими ногами, ніж часом той, хто безжально топче цю землю. Її життя - приклад мужності, надії і віри. І як не важко жити, вона любить життя і дякує Богу за те, що воно в неї є.

Учениця:

У моєї пісні два крила,
Золоте волосся із пшениці,
Бере воду чисту з джерела,
Миє нею синії зірничі.
У моєї пісні два крила
Не ламайте, люди, ції крила,
Щоб ще довго пісня ця жила,
Бо у ній моя надія й сила.

Ведуча 1:

Багато вірші присвятила Фросина Мороз своїй матері. "Мамо, ластівко моя..." - так зворушливо називає Фрося свою маму Катерину Степанівну. Скільки горя і страждань випало на долю матері. Проте вона має велике любляче серце, мужність і витримку.

Ведуча 2:

Мати для поетеси символ рідного дому, землі, тепла і любові. Життя матері у її віршах тісно переплітається із вишитим рушником, пахучим хлібом, чебрецем та м'ятою біля батьківської хати.

Учениця:

Молюся, матусенько, за тебе,
Щоб дав здоров'я тобі Бог
Моє ти, сонечко і небо.
Молюся я за нас обох.

Молюсь за те, що найсвятіше,
Свою гамуючи вину.
За тебе, мамо, найріднішу,
За надто ранню сивину.

Туман розвіється вітрами,
Спочити ляже до трави...
Молюсь за тебе, рідна мамо,
Заради нас обох живи!

Ведуча 1:

Сьогодні серед нас присутня мама Фросини. Катерино Степанівно, ми дякуємо вам за вашу дочку, за вашу турботу, за терпіння та недоспані ночі, за ваше... Серце. Прийміть ці квіти, вони сьогодні тільки для Вас.

(Діти вручають квіти мамі Фросини Мороз).

Ведуча 2:

Для вас, шановна Катерино Степанівно, зараз звучатиме пісня на слова вашої улюбленої донечки на музику Василя Самборського "Мамині тумани". Виконують учасники художньої самодіяльності Соколівського сільського будинку культури.

(Пісня "Мамині тумани")

Ведуча 1:

Життя Фросини Мороз схоже на вишиванку, де переплітаються нитки червоні, чорні, нитки яскравих та темних кольорів. Багато вишиванок створено невтомними руками Катерини Степанівни. Тема вишивки знайшла місце і у віршах поетеси.

Учениця:

Летять роки - лелеки,
Гуман уплівся в коси,
А спогад той далеко
Ліг у полях в покоси

Мамині рушники –
На них калини грона.
Мамині рушники –
Нитка червона і чорна.

Кланяюсь до землі
За мозолясті руки,
За хліб, що на столі.
За гіркоту розлуки.

Мамині рушники –
Любов'ю нас пригорнуть.
Мамині рушники –
Нитка червона і чорна.

Ведуча 2:

Запрошуємо на сцену учасників художньої самодіяльності Соколівського будинку культури, які виконають пісню "Рушники в дорогу" на слова Фросини Мороз, музика Василя Самборського.

(Звучить пісня)

Ведуча 1:

Ніби й змирилась Фросина зі своєю долею, але з душі з болем та жалем вилітають слова і вправно складаються в рядки віршів, які вкотре бентежать душу.

Павутинка щастя обірвалась,
Може, того щастя й не було.
Доленька зі мною посміялась,
Обпалила зламане крило.

Боже мій! За що мене караш?
Віднімаєш все, що тільки є.
Біль мою сльозою заливаєш,

І що є погане - все моє

Я не знала радості ні трішки,
А несла усе своє життя вину,
Потребує ласки навіть кішка.
А життя моє гіркіше полину.

Ведуча 2:

Та було щастя! Хіба не щастя дарувати тепло, радість, ніжність рідним, близьким. Дарувати поетичні рядки дітям, односельчанам. Це велике щастя усвідомлювати, що ти комусь потрібен, що твоє життя не промайне дарма, а залишиться у ніжному леготі вітерця, у журавлиному ключеві, у духмяних чорнобривцях біля рідної хати.

Нехай мені доля
Вготовила муки
Не камінь на плечі,
А цілий обвал.
Я буду до щастя
Протягувать руки,
Я буду молитись
На свій ідеал.
Нехай моя доля,
Карає і мучить
Нестерпним життям
Я все-таки сильна.
Я щось таки значу
Я житиму вічно
У віршах й піснях!

Ведуча 1:

Життя і творчість Фросини Мороз небайдужі її друзям, близьким. Ось як написала про неї поетеса Наталія Баклай:

Щоб зарадити горю, в біль вмочила перо
Й написала крізь долю - я жива все одно.
Хай черничкою нічка, хай монашкою день,
Хай згораю як свічка, хай згораю як день.
Але чую і знаю, що болить тільки біль,
Без циганки вгадаю, що чужая в судьбі,

І що хустку квітчасту ти приніс не мені,
І не я в твою хату наспівала пісні.
І не я обнімала крізь жалі і плачі,
І не я обіцяла тобі сина вночі.
Я живу сиротою, лиш пишу про любов,
Я сама - самотою, я - окремих вогонь.
Мені й сонце окреме крізь щілинку гардин,
На столі коло мене тільки зошит один.
Щоб у віршах писалась, щоб у пісні збулась,
Щоб у долі спиталась: "Де проклята взялась?".
Щоб не вінчана стрічка зав'язалась вузлом,
Щоб вінок мій десь річка потопила веслом.

Ведуча 2:

Дорогі друзі! Дозвольте нам висловити щиру вдячність від імені Фросини Василівни Мороз видавцеві ПП І.С. Горошку, директору школи Оксані Миколаївні Вереzub, вчителям Конело-Хутірської загальноосвітньої школи Галині Павлівні Дубашевській, Галині Михайлівні Дубашевській, Галині Павлівні Йовенко, бібліотекарю Лілії Григорівні Шкляренко. Подякувати викладачеві Київського енергетичного коледжу Вікторії Миколаївні Литвин та студентам цього закладу, особисто Тетяні Альмужній та учням Конело-Хутірської школи за сприяння видання цієї збірки поезії.

Ведуча 1:

Нехай благословить Господь за вашу підтримку і доброту. Ми дякуємо всім присутнім, що ви були з нами сьогодні і дозвольте від вашого імені привітати нашу дорогу поетесу з ювілеєм, побажати Фросині Мороз, цій мужній жінці, творчих злетів, насаги, здоров'я і передати цей чудовий букет троянд. Як би важко їй не було, нехай її завжди підтримують слова Ліни Костенко:

А що таке життя?
Чи те, що переждалось?
Чи все - таки життя –
Це те, що відбувалось?

Презентація книги

Мазурик, М.П. Хороми душі:

[вірші, оповідання, повість, драма] /М.П. Мазурик. –
Монастирище: [Мрія], 2007. – 247 с.

*Автор: Л. Танасійчук,
завідувачка методичного відділу
Христинівської ЦРБ*

Ведуча 1: Шановні гості!

Сьогодні ми зібрались, щоб відзначити подію в літературному житті нашого району - вихід у світ книги М.П. Мазурика «Хороми душі».

Микола Павлович - людина відома в районі: учитель, поет, драматург, гуморист, артист самодіяльного театру, нештатний кореспондент районної газети «Трибуна хлібороба», учасник хору, патріот, учасник бойових дій, активний громадський діяч. Людина з небайдужою душею. Сьогодні він наш гість.

Ведуча 2:

Життя прожити - то не просто,
Коли ти діяв і творив.
Коли добрів до дев'яносто –
Насправді ж ніби і не жив.
Коли й на схилі ти в дорозі
На власних дибаш ногах,
Коли у вічність на порозі
А ще у силі, при ділах.
Усе у пошуках творіння
Людського щастя і добра.
Не втратив юності горіння...

Ведуча 2: 2 травня 1917 року з'явився на світ хлопчик, якого нарекли Миколкою. Батько був кучером у Голяківсь-

кого попа, мати теж завжди була в роботі, адже потрібно було доглядати і нагодувати четверо дітей. Жили бідно, насилу стягнули трохи грошей, щоб купити конячину, а на воза коштів не вистачило, та батьки всі сили віддали, щоб діти вчилися. І чотири класи Микола закінчив у Шукайводі, п'ятий і шостий – у с. Христинівці, а сьомий (ФЗС) – у місті Христинівці в 1932 році. І знову поринув у вир громадського життя. Ставши колгоспником, працював їздовим, а у вільний час ходив від хати до хати, вчив грамоти людей, проводив агітаційну роботу. Трудився помічником табельника, заступником секретаря сільської ради. В цьому ж, 1932 році, районна газета вперше надрукувала його вірш. Голодний 1933 рік чорною рукою згрібав усіх в загальну могилу, але сім'я Мазуриків вижила.

Ведуча 1:

«Лихо тридцять третього»

На нашу долю випало багато
Тривоги і прикростей, випробувань і бід.
Я не забуду, коли рідний тато
Гукав за стіл малечу на обід.
Ми, посідавши, шморгали носами,
Чекали з печі вариво-їду.
По черзі з миски черпали ложками,
І тато з нами їв ту баланду.
А мати (все те добре пам'ятаю)
Не брала ложки в руки до кінця,
А, примостившись на лежанці скраю
Гірку сльозу втирала із лиця...

Ведуча 2: Злидні й голод погнали юнака на Донбас, де він пробув 2 роки. Працював і одночасно навчався на вечірньому факультеті театрального. Але й там було не солодко – повертається в рідний край.

І ось в Орадівці 452 учні початкових класів зустріли молодого вчителя, для якого школа стала театром - безмежним полем діяльності: де вчитель - це актор, а глядачі - учні. Тут Миколі Павловичу доля щедро наділила найсвятішу дорогу - до чистих дитячих душ, до щирих дитячих сердець. Цей дарунок долі сприйняв як покликання. Талант педагога проніс все своє життя. То були радісні дні. Чи тому, що учні розуміли свого вчителя, а може тому, що зустрілася на шляху старша піонервожата Саша. О, те кохання! Хто не звідав його, той не жив по-справжньому! З гарною, розумною, чорнобровою Олександрою Андріївною вони прожили все життя, ділячи смуток і радість, щастя і горе. Дружина подарувала Миколі Павловичу чотирьох синів-соколів Анатолія, Станіслава, Миколу та Віктора.

Ведуча 1: "Якби тебе я не зустрів"

Якби тебе я не зустрів
Дівчатком біля школи,
Кохати так би не зумів
Я в юності ніколи.
Якби тебе я не зустрів,
Як вечір сяв зорі,
Я так би вірно не любив
У радості і горі.
Якби тебе я не зустрів
Гостинно біля хати,
Чи люди всіх наших синів
Могли б так поважати ?
Якби тебе я не зустрів
Вечірньою порою,
Життя б щасливо не зумів
Прожити із тобою.
Якби тебе я не зустрів,
Де б сили міг черпати.

В нерівних битвах ворогів І смерть перемагати ?

Ведуча 1: В 1939 році Микола Павлович іде в армію, а в 1941 солдат вже захищає рубежі Вітчизни. Але до зубів озброєний фашист прориває оборону радянських військ і виходить до берегів Дніпра. Дивізія, в складі якої воював наш земляк, потрапляє в оточення. Чудом вдалося прорватися в рідні краї, де хазяйнували чужинці. Звичайно, Микола Павлович не зміг змиритися з "новими порядками" та разом з такими ж патріотами у підпіллі вів нещадну боротьбу. Аж до самого визволення району не давали спокою партизани окупантам. Особливо активізувалася діяльність підпільників, коли приєдналися до партизанської бригади, очолюваної А.Г. Кондратюком. Це були 1941-1943 роки. А 1944-1945 роки - знову в діючій армії. Лейтенант 30-го окремого штурмового батальйону Ленінградського фронту. Нагороджений орденом Вітчизняної війни, медалями, орденом Б. Хмельницького.

Ведуча 1: "Офіцер запасу"

Багато днів минуло з того часу.
Він пам'ятає днину ту страшну,
Коли його, як воїна запасу,
У перший день призвали на війну.

.....

Ведуча 2: Після переможних залпів - знову на педагогічній роботі. Учителем пропрацював півсотні літ, з них директором шкіл: Чайківської, Шукайводської, Ліщинівської, Верхняцької понад 35 років. Ні в яку хронологічну таблицю не впишеш ту титанічну роботу. Не віриться, що людина може так скрізь встигати. В кожній школі був створений чу-

довий драматичний гурток, яким керував сам директор. Керував і оркестром народних інструментів. В Ліщинівці організував хор і, з такими ж ентузіастами як сам, добився присвоєння йому звання народного. Був вимогливим, справедливим, але по-батьківському любив кожну дитину. За роботу на освітянській ниві Микола Павлович нагороджений безліччю грамот та знаком "Відмінник народної освіти УРСР".

Ведуча 2: "Учитель"

Коли до школи я прийшов малим,
Зустрів мене він першим теплотою,
А потім був нам самим дорогим
І все життя людиною близькою.
Хоч за пів ста минуло з тоді літ,
Його немає але він із нами.
З незнаного веде у знаний світ,
Врожаїть будні добрими ділами.
Низький уклін йому за мудрості діянь,
За неспокійно всі прожиті днини,
Що через світло розуму і знань
Мені дав серце справжньої людини...

Ведуча 2: Ось уже і заслужений відпочинок. Та серце ветерана не знає спокою. Вийшовши на пенсію, очолив у 1986 році ініціативну групу по створенню історико-краєзнавчого музею селища Верхнячки, став його директором. У 1991 році музею було присвоєно звання народного.

*Звучить пісня "Моя Верхнячка"
Слова М.Мазурика, муз. Василя Стригуна*

Хто ж він, цей невтомний Микола Павлович : педагог, артист чи літератор? Самодіяльна сцена для нього з дитинства і до цього часу залишалась духовним натхненням, це його частина щастя, адже театру був відданий весь вільний час:

грав головні ролі і співав у хорі ветеранів, за що має багато подяк, почесних грамот районного і обласного масштабу, в тому числі і в 1990 році - Почесну грамоту за активну участь у творчій роботі Христинівського народного самодіяльного театру від обласного науково-методичного центру. Став лауреатом Всесоюзного огляду художньої творчості і нагороджений медаллю лауреата в 1985 році.

*Виступ артистів Христинівського самодіяльного
народного театру.*

Сцена з вистави "Завалена криниця" М.Мазурика.

Ведуча 2: А може переважає літературна діяльність? 15 років очолював Микола Павлович літературну студію "Зажинок" при районній газеті "Трибуна хлібороба". Він і нині залишається її почесним головою. Пише з юних літ в різних жанрах. На тексти його віршів самодіяльні композитори Розумик В.І., Стригун В.С. написали музику, і пісні "Моє рідне село", "Згадка", "Пісні джерело" та інші ввійшли до репертуару Верхняцького самодіяльного хору. Був учасником в обласних конкурсах на кращу патріотичну пісню, двічі був переможцем.

А ще він учасник хору ветеранів.

На сцені хор

"Співають ветерани". Слова М. Мазурика

Сотні його поетичних творів бачили світ на сторінках районної та обласних газет, а також їх друкували "Сільські вісті". Публікувалися і прозові твори: оповідання, нариси, гуморески, а також повість "Слідами долі" у 1999 році має рукописи повістей "Гірка правда", "Серця живуть вірністю", "Карпове гніздо", є цікава повість патріотичного змісту "Двічі репресований".

*Виступ керівника літературної студії "Зернятко"
В.І.Криницького*

Ведуча 1: М.Мазурик пише і драматичні твори: "Право на вибір", "В одну ніч", "Справа №18", "Народний месник", "Сила довір'я", "Завалена криниця", яку поставив Христинівський народний самодіяльний театр. Ця п'єса була рекомендована Черкаським ОНМЦ для репертуару самодіяльних театрів області.

З самого дитинства в його душі живе вогник творчості, який пламеніє вже десятиліттями.

Виступ М.П. Мазурика.

Ведуча 2: Так, життя прожите не марно: виростив чотирьох синів, має внуків, правнуків, а скільком вихованцям засіяв найцінніші зерна людських чеснот - добро, чесність, людяність, милосердя. І їх вони несуть з собою по світу.

Ведуча 1: "Моя поезія"

Моя поезія - це роздумів джерельця
І подих з болями душі.
Це ніжні стуки мого серця,
Чуттями виткані в вірші.